

§ 76

Helsingin kaupungin ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman ja -ohjelman toteutuminen vuonna 2019

HEL 2020-004106 T 11 00 03

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti merkitä tiedoksi seuraavan selvityksen ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman ja -ohjelman toteutumisesta vuonna 2019.

Ympäristönsuojelun valvonnasta säädetään ympäristönsuojelulain (527/2014) 18 luvussa ja valvontasuunnitelman sisällöstä ja toiminnan määräaikaistarkastuksista ympäristönsuojeluasetuksen (713/2014) 5 luvussa. Lisäksi valvontaviranomaisen on jätelain (646/2011) 124 §:n nojalla määräjain asianmukaisesti tarkastettava laitokset ja toiminnot, joissa syntyy vaarallista jätettä. Myös vesilain (587/2011) ja vesihuoltolain (119/2001) mukaisten asioiden käsittely edellyttää tarkastuksia.

Ympäristölautakunta päätti 14.12.2018 hyväksyä vuodelle 2019 säännöllistä tarkastustoimintaa varten Helsingin kaupungin ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman ja -ohjelman, joka kattaa ympäristönsuojelulain, jätelain, vesihuoltolain ja vesilain mukaiset suunnitelmalliset tarkastukset. Valvontaohjelma koskee ympäristöluvanvaraisia ja rekisteröitäviä kohteita ja valvontasuunnitelma muita valvontakohteita. Vuoden 2019 valvontaohjelmaan kuuluvat tarkastettavat kohteet määriteltiin riskiperusteisesti ja ne on yksilöity valvontaohjelmassa. Käytännössä tarkastettaviksi valikoituivat sellaiset kohteet, joiden edellisestä tarkastuksesta on kulunut kohteen valvontaluokan mukainen aika. Valvontasuunnitelma on laadittu vuodesta 2007 alkaen.

Valvontasuunnitelman ja -ohjelman tavoitteena on ohjata ja tehostaa toimintaa suuntaamalla valvontaa ympäristövaikutuksiltaan merkittäviin toimintoihin toiminnan riskialttiuden mukaan. Riskialttiutta on arvioitu esimerkiksi toiminnasta aiheutuvien päästöjen, toiminnassa käsiteltävien vaarallisten kemikaalien määrien, jätteiden määrien ja niiden vaarallisuuden, toiminnassa todettujen puutteiden, pilaantumisen todennäköisyyden ja ympäristön herkkyyden avulla.

Valvontaohjelman mukaiset tarkastuskohteet ovat pääsääntöisesti pysyviä kohteita. Ympäristölupaa edellyttävä kivenmurskaamo voi olla myös tilapäiseksi katsottavaa toimintaa. Valvontasuunnitelmatarkastuksia tehdään sekä pysyviin kohteisiin että tilapäisiin kohteisiin. Tilapäisiä kohteita ovat erilaiset erityisen häiritsevää melua aiheuttavat

23.04.2020

maa- ja talonrakennustyömaat, tapahtumat sekä kohteet, joissa puhdistetaan pilaantunutta maaperää.

Valvontasuunnitelmaan sisältyviä pysyviä kohteita tarkastetaan tyypillisesti keskimäärin noin viiden vuoden välein, ellei kohdetta ole erityisesti syystä tarvetta tarkastaa useammin, esimerkiksi toimenpidepyynnön vuoksi. Pilaantuneen maaperän puhdistamiseen liittyvien kohteiden tarkastustarve arvioitiin tapauskohtaisesti. Tarkastustiheyteen vaikuttivat muun muassa kunnostuskohteen ympäristön herkkyys, maaperässä ilmenneiden haitta-aineiden kulkeutumismuutokset, sään vaikutus kunnostustyöhön ja tiedonvälitystarve.

Tilapäistä erityisen häiritsevää melua aiheuttavien kohteiden ja muidenkin tilapäisten kohteiden tarkastukset pyrittiin ajoittamaan toiminnan alkuvaiheeseen. Melun lisäksi kohteiden tarkastuksissa kiinnitettiin huomiota pölyhaittojen torjuntaan ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti.

Vuonna 2019 jatkettiin projektia, jossa isoihin aluerakentamiskohteisiin (Jätkäsaari, Kalasatama, Kuninkaantammi, Kruunuvuorenranta) tehtiin tarkastuksia ilman, että kohteista tuli ympäristöpalveluille haittailmoituksia. Aluerakentamiskohteista jätettiin pois vuonna 2019 Triplan alue, vähäisen rakentamisen vuoksi. Projektista laadittiin erillinen projektisuunnitelma.

Vuoden aikana ympäristönsuojeluyksikkö jatkoi viranomaisyhteistyötä ja järjesti alkuvuonna laajemman viranomaistapaamisen, jossa olivat mukana poliisi, tulli, Uudenmaan ELY-keskus, veroviranomainen, pelastuslaitos, rakennusvalvonta ja maaomaisuuden kehittäminen ja tontit-palvelu. Lisäksi järjestettiin mm. yhteistyökokous, jossa mukana poliisi, syyttäjä ja ELY-keskus sekä kahdenvälisiä kokouksia alueiden käyttö ja valvonta -yksikön, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (2 kpl) ja ELY-keskuksen kanssa.

Ympäristönsuojeluyksikkö osallistui myös pääkaupunkiseudun kuntien yhteistyöpalaveriin, joissa käsiteltiin yksittäisiä valvontakohteita, mm. tallien valvontaa, vesihuoltolain vapautuksia ja jätteitä. Lisäksi osallistuttiin Helsingissä toteutettavien vesilupahankkeiden kokoukseen, johon osallistui kaupungin toimijatahoja sekä valtion lupaviranomaiset. Helsingin ja Tallinnan kaupunkien välinen yhteistyö käynnistyi, kun Tallinna kutsui ympäristönsuojeluyksikön edustajia vierailulle Tallinnaan helmikuussa 2019.

Tutkintapyyntöjä tehtiin poliisille 10 kappaletta, joiden lisäksi poliisille on annettu noin 10 tapaukseen asiantuntija-apua muiden vireillepanemien tutkintapyyntöjen käsittelyyn. Suunnitelman mukaisista valvonta-

23.04.2020

hankkeista toteutumatta jäivät sekä poliisin että PKS-kuntien kanssa järjestettävä yhteistyö.

Ympäristönsuojelun valvontatehtävät jakaantuivat ympäristönsuojeluyksikön kolmelle eri tiimille (ympäristövaikutukset, ilma ja melu -tiimi, maaperä ja jätteet -tiimi sekä vesi-tiimi). Tietojärjestelmän tietojen mukaan ympäristönsuojelulain mukaisessa suunnitelmallisessa valvonnassa tehtiin vuonna 2019 kaikkiaan 430 tarkastusta, mikä alitti suunniteltujen tarkastusten määrän (529 tarkastusta). Valvontaohjelmataroksia näistä oli 33 kappaletta. Valvontaohjelman mukaisia kohteita oli 40 kappaletta, joihin oli suunniteltu tehtävän 50 tarkastusta.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Hannu Arovaara, tiimipäällikkö, puhelin: 310 32014
hannu.arovaara(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Ympäristönsuojeluun liittyvän valvonnan tavoitteena on ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja jo tapahtuneesta pilaantumisesta aiheutuneiden haittojen korjaaminen. Lisäksi valvonnan tavoitteena on jätteistä ja jätehuollosta aiheutuneiden haittojen ehkäiseminen ja jätteiden hyötykäytön edistäminen. Valvonnan kohteina ovat mm. ympäristönsuojelulain nojalla lupa- rekisteröinti- ja ilmoitusvelvolliset laitokset ja toiminnat, muu teollinen toiminta, rakentamisen jätehuolto sekä vesihuoltolain mukaiset valvontakohteet.

Vuonna 2014 voimaan tulleen ympäristönsuojelulain mukaan viranomaisen on alueellaan laadittava ympäristönsuojelulain mukaista kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen vastuulla olevaa säännöllistä tarkastustoimintaa varten erillinen valvontasuunnitelma ja -ohjelma. Riskinarviointiin perustuva kohdekohtainen valvontaohjelma tuli laatia viimeistään syksyllä 2017. Vuonna 2015 tehdyn riskiarvioinnin perusteella valikoitiin vuonna 2019 tarkastettavat lupa- ja rekisteröintivelvolliset kohteet.

23.04.2020

Valvonnan suunnittelussa on tavoitteena lisätä myös muiden kuin ympäristölupa- tai rekisteröintivelvollisten toimintojen valvonnan riskiperusteisuutta. Vuoden 2016 aikana arvioitiin muiden kuin lupa- ja rekisteröintivelvollisten kohteiden riskejä toimintatyyppikohtaisesti. Arvioinnilla oli vaikutusta vuoden 2019 valvontasuunnitelman laadintaan.

Suunnitelma keskittyy tarkastusten suunnitelmalliseen järjestämiseen. Sen piiriin ei siten kuulu esimerkiksi lupa- ja ilmoituspäätösten valmistelu, lausuntojen antaminen muille viranomaisille, toimenpidepyyntöjen käsittely tai kuntalaisten ja yritysten muu neuvonta. Suunnitelmalliset tarkastukset ovat osa onnistunutta jälkivalvontaa, joka puolestaan on ennakoivalvonnan ohella oleellinen osa valvonnan kokonaisuutta.

Tarkastusten määrä jäi tavoitteesta merkittävästi. Vuoden aikana oli melko paljon henkilöstöressivajausta mm. henkilöstövaihdoksista johtuen. Ympäristönsuojeluyksikössä jatkui uuden ympäristönsuojelun tietojärjestelmän valmistelu, joka vei huomattavan suuren osan yhden ympäristötarkastajan työpanoksesta. Lisäksi eräät hankalat valvontata-paukset, mm. erään jätehuoltoalalla toimineen yrityksen konkurssi, ja työläät ympäristörikoksiin liittyvät valvonta-asiat sitoivat tarkastajien työpanosta merkittävästi. Lisäksi ulkoilmakonserttien uusien päättymisaikalinjausten valmistelu vaati paljon panostusta. Mm. näiden syiden vuoksi valvontatarkastusten määrästä jouduttiin tinkimään.

Kaiken kaikkiaan rakentamisen ja tapahtumien volyyymi on kasvanut merkittävästi viime vuosina, mikä on osaltaan johtanut siihen, että ympäristövalvonnan henkilöressit ovat riittämättömät. Se on vaikuttanut siihen, että suunnitelmallista valvontaa ei ole kaikilta osin pystytty hoitamaan suunnitellusti.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Hannu Arovaara, tiimipäällikkö, puhelin: 310 32014
hannu.arovaara(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano